

**UCHWAŁA NR XXVIII/210/16
RADY MIEJSKIEJ W SOBÓTCE**

z dnia 28 grudnia 2016 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2017

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016r. poz. 446 oraz poz. 1579) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz 1390)

**Rada Miejska w Sobótce,
uchwała, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2017**, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zadania zawarte w Programie realizowane są ze środków z budżetu gminy:

dział 851 - ochrona zdrowia

rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Sobótka.

§ 4. Traci moc uchwała Nr XV/118/15 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2016.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Sobótce

Andrzej Rakowski

Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/210/16

Rady Miejskiej w Sobótce

z dnia 28 grudnia 2016 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA MIASTA I GMINY SOBÓTKA NA ROK 2017

Wstęp

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz.U.2015.1390) nakłada na gminy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, w szczególności poprzez działania edukacyjne, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016. 930) oraz Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016. poz. 487).

Jednym z kierunków działań do zrealizowania celów operacyjnych jest opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele programu:

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i w środowisku.
3. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „Niebieska linia”.
4. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Istnieje wiele mitów i stereotypów, które przyczyniają się do pogłębiania tego problemu. Panuje pogląd, że przemoc dotyczy tylko rodzin z tzw. marginesu społecznego i jest związana wyłącznie z alkoholem. Drugim problemem jest stereotyp, że w sprawy rodzinne nie można się wtrącać. Natomiast skalę występowania zjawiska obrazują następujące liczby: 64 % Polaków zna w swoim otoczeniu takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi do nich do różnych form przemocy, 52 % badanych osób twierdzi, że zna rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej, 44 % badanych poznała rodziny, w których dochodziło do przemocy fizycznej, 26 % kojarzy rodziny, w której występuje przemoc ekonomiczna, 9 % badanych spotkała się z rodzinami, w których pojawia się przemoc seksualna, 11 % osób jest krzywdzonych wielokrotnie w rodzinie.

Przemoc domowa: jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą; jest skutkiem nierównowagi sił pomiędzy sprawcą a ofiarą przemocy; narusza prawa i dobra osobiste ofiary – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do netykalności fizycznej, godności, szacunku; powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy:

1. **przemoc fizyczna**, obejmująca działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne;
2. **przemoc psychiczna**, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych;
3. **przemoc seksualna**, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia;
4. **przemoc ekonomiczna**, dotycząca warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy;
5. **zaniedbywanie** – niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, medycznych i emocjonalnych osób zależnych, a także nie zapewnienie im podstawowych warunków bytowych.

II. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE SOBÓTKA

Na terenie Gminy Sobótka dane liczbowe dotyczące przemocy są gromadzone w trzech podmiotach. Są to: Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Tabela nr 1. Przemoc w rodzinie- procedura niebieskiej karty (dane policyjne)

Lp.	Rok	Ilość sporządzonych kart	Ilość wszczętych postępowań -NK	Ilość zakończonych postępowań -NK	Ilość umorzonych postępowań NK
1.	2009	24	10	9	2
2.	2010	11	9	6	3
3.	2011	10	6	5	1

W roku 2012 procedura niebieskiej karty została przejęta przez Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce. Zawiera on dane od wszystkich instytucji mogących założyć NK. Dane te w latach 2012-2016 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 2. Przemoc w rodzinie- procedura niebieskiej karty (dane OPS)

Lp.	Rok	Ilość sporządzonych kart	Ilość wszczętych postępowań -NK	Ilość zakończonych postępowań -NK
1.	2012	8	2	6
2.	2013	6	6	2
3.	2014	30	30	6
4.	2015	45	36	39
5.	2016	32	21	25

Jak obrazuje tabela nr 2 corocznie wzrasta liczba założonych Niebieskich Kart. Gwałtowny wzrost ilości kart w roku 2014 nie jest spowodowany wzrostem przemocy a zmianą procedury zakładania niebieskich kart po interwencjach policji. Jedna rodzina może mieć więc kilka założonych NK.

W porównaniu do danych przytoczonych w poprzednim rozdziale można założyć, że liczby te nie odzwierciedlają skali zjawiska przemocy w gminie Sobótka, liczącej 12 824 osób. Wiele osób ukrywa fakt występowania przemocy w swojej rodzinie, jak również sąsiedzi i znajomi rzadko zgłaszają taką sytuację do odpowiednich instytucji. Coraz częściej przemoc diagnozują się poprzez rozmowy pracowników socjalnych w klientami pomocy społecznej (rozmowa z osobą, sposób zachowania osoby, problemy dzieci w placówkach szkolnych, itp.).

W 2016 roku Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował ze Stowarzyszeniem „INTRO”, która udzielała wsparcia i pomocy osobom dotkniętym przestępstwem (zarówno dla osób dotkniętych przemocą domową). Pomoc oferowali tacy specjaliści jak: psycholog, prawnik, ponadto przyznawana była pomoc finansowa w

ramach finansowania przez Stowarzyszenie. Osoby stosujące przemoc były kierowane na programy edukacyjno – korekcyjne organizowane przez powiat.

III. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SOBÓTKA

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu ofiary i decyzjach, jakie podejmuje, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy,
3. Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej oraz zmiana nastawienia świadków przemocy do występowania o pomoc dla osób pokrzywdzonych,
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.
5. Działania profilaktyczne promujące styl wychowania dzieci bez przemocy

VI. DZIAŁANIA

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonariuszy Policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.

2. Diagnoza ilościowa i jakościowa zjawiska przemocy w Gminie Sobótka

3. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Sobótka poprzez lokalne środki przekazu, która ma przede wszystkim na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomaganie, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, kampanie informacyjne i edukacyjne, itp.)

4. Powołanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z następującym zakresem działań: analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej, przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, stała współpraca z Punktem Konsultacyjnym, występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną, występowanie do odpowiednich jednostek organizacyjnych i służb z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie, motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej, inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc, monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej, powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie ustalonym w zależności od potrzeb.

5. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Konsultacyjnym (tj. działania interwencyjne mające na celu zatrzymanie przemocy oraz działania terapeutyczne wobec osób, które w przeszłości doświadczały przemocy, a obecnie cierpią na zaburzenia będące skutkiem doświadczenia przemocy).

6. Udzielanie bezpłatnych porad prawnych ofiarom przemocy domowej

7. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

8. Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

9. Współpraca z PCPR we Wrocławiu w kwestii pomocy ofiarom przemocy oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

10. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.

11. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową i zapewnienie im pomocy psychologicznej.

12. Organizowanie grup edukacyjnych dla rodziców w celu promocji wychowania dzieci bez przemocy.

13. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiające jej stosowanie.

14. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie.

15. Rozpowszechnianie otrzymanych z powiatu informatorów o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne.

16. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

17. Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, a nieujęte w niniejszym programie.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie **52 800 zł**- w szczególności:

I. Przeciwdziałanie przemocy w szkołach 30.000 zł

1. Zielona szkoła integracyjna dla klas I Gimnazjum – 30.000 zł

(pod warunkiem ogłoszenia naboru do klas I, w przypadku jego braku środki zostaną przeznaczone na inne programy profilaktyczne).

II. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie -pomoc dla ofiar przemocy 19.800 zł

1. Psychoterapia w grupie dla kobiet w trudnej sytuacji - 7.800 zł

2. Pomoc prawna – 12.000 zł

III. Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

1. Szkolenie dla członków – **3.000 zł**